

MAGYAR KURIR.

Nr. 9.

Indult Bétsből, Pénteken, Julius' 30-dikán, 1830.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsője méltóztatott Jul. 11-dikén költ Fels. Kabinéti végzése által, meghalálozott Csachkovich János Úr helyébe Tekintetes Kukulievich Antal Urat eddig Varasd Vármegyének első Al-Ispányát a' Horvát-Országi Banális Táblához Tábla Birónak kegyelmesen kinevezni.

T ö r ö k O r s z á g.

Konstántzinápoly Jul. 10-kén. Rifát-Halil Basa, ki mint rendkívül való Követ a' mult télen Pétervárába küldtetett, Jun. 26-kán estve egy Török Fregáttal, Odessából jöven, hazaérkezett és még azon estve a' Szultánnál Tarapiában magános audienzián volt. Másnap minekutánna a' Kajmakámnál, a' Szeraszkiárnél, és a' Porta Ministereinél látogatását megtette, új tisztjébe mint Kapitán-Basa (Nagy Admiralis) azonnal bé állott. A' következő napokban a' Frantzia, Orosz, Ausztriai, és Anglus Követek Halil Basát a' Hajóstárházban meglátogatták; melly alkalmatossággal Gróf Guilleminot a' Frantzia Követ, a' Szeraszkiárnél Chosrew Basának jelenlétében, hosszú Conferenziát tartott a' Nagy Admirálissal; mellynek tárgya az Algisi dolgok lehettek.

Albania ből a' tudósítások folyvást roszszak. A' zendülés nagyon erőt vett

és szélesebben terjedez. A' Skutari Basa alattomban segíti a' Pártosokat. Ennél fogva a' Nagy Vezérnek, ki 11 Bataillon rendes katonasággal Philippopolisba elérkezett és a' kiután az erősítő Seregek mind untalan küldetnek, meggyült a' baja a' békételenségnek reája bízott elnyomásával. — A' Saloniki Kerületbe beütött Albanus csoportokat, Kosánál Hadszi-Mustafa Basa katonái visszaverték és elszélesztették.

A' békételenségek és zendülések nem tsak az Európai tartományokban, hanem kis Asiában is, dolgot adnak a' Portának. Igy nevezetesen a' rézbányáról esméretes Tokát körül hasonló lázadás uralkodik. A' felzendülteknek egy pár ezer főből álló csoportja egy erős várat megtamadott, azt megvette, s az Őrizetnek egy részét leölte. A' pártosok a' Jantsároknak maradékait felszöllítoták, hogy magokat vélek egyesítsék.

Azon gyakori kitsapongások és rendtelenségek, mellyeket a' Fő Városban a' Görög Ország ből ide tóduló Individuumok, darab idő oltá el elkövetnek, bizonyos Politziai rendelkezésre adtak okot, mellyek által a' Porta reményli, hogy azoknak elejét veheti. A' Görög Patriárkához egy Fermán bocsátott azzal a' foglalattal, hogy az itt lévő Görögök felszámláltassanak, és mindegyiknek szülőteföldje, és itt tar-

tozkodásának ideje felíratassék; a' független Görög Országból valóknak hat hónapi idő engedtetik további lakásoknak bévállására, és a' ki magát úgy vallja bé, mint a' ki Konstantinápolyban kíván maradni, és itten mesterséget üzni vagy bóltot nyitni vagy házat venni — az olyan, a' Ráják (Keresztyén jobbágyok) törvényének és adójának alájavattetik. A' Görög Rájáknak megtiltatik a' Fesz (veres Sapka) hordozása, és nekik eddig való ruházatjokat meg kell tartaniok, hogy a' Muzulmánoktól megkülömböztetessenek. Ellenben megígértetik nekik minden kívánt Oltalom és Pártfogás, és ügyeik vitelének könnyebbítésére egy tulajdon Nasir (Felvigyázó) rendeltetik, ki mint a' Katholikus Örmények Nasirja, az Igazgatószéknél Képviselőjök és Szószólójok leszén.

A' Bosphorusnak Kommandírózója Tatar-Osmán Basa, hivatalából levettetett, és helyébe — két lófarkú Basa ranggal — a' Nagy Úrnak Adjutánsa Miri-Alai-Ahmed Bei tétetett. — Némelly új rendelések, a' Sipahiknak más rendbe és adó alá való bevéséről, a' napokban fognak kihirdettetni.

Várnai levelek Jun. 24-kéről jelentik, hogy az Oroszok a' várnak lerontásával foglalatoskodnak, és jóllehet ők ezen erősséget majd tsak Octoberben fogják elhagyni, mindazáltal az Artilleriának és más hadi szereknek elhordásához már hozzá fogtak.

Frantzia Ország.

Páris Jul. 20-kán. A' Kaszszáló Táblának (melly az Országban legfelsőbb törvényszék) a' Számtartó Táblának, és a' nyilvános tanításra ügyelő Királyi Tanátsnak Küldöttjei Jul. 18-kán St. Cloud ba ki-

menvén a' Királyhoz, az Algiri Expeditionnak szerentsés kimeneteléhez Öfgének felvitték örvendezéseiket. Abban a' Válaszban, mellyet a' Király ez alkalmatossággal Gróf Portalisnak a' Kaszszáló Tábla első Elölülőjének adott, a' következő hely fordul elő: „Megvallom hogy ez a' pillantás egy a' legörvendesebbek közzül, mellyet szívem érezhet. Melly kevélynek kell Nékem, Frantzia lévén lelkemnek méjjéből, abban a' ditsőségben, abban az igazi ditsőségben lennem, a' mit fegyvereink Frantzia Orzágnak kiváltképpen, és egész Európának köz javára ki vívnak. Azért is az Istennek, a' ki többet tett mint Én, ezerszeres hálákat adok. Nem kétlem, hogy minden Nemzetek részt vesznek fegyvereinknek ditsőségében.“

Bois le Comte Úr, a' ki a' Marsalpáltzát Gróf Bourmontnak megviszi, 16-dikban átra indult Algírba; egyszersmind két Lajos-keresztet is viszen, mellyeket Öfgé Bourmont Károly és Amadé Uraknak (a' Marsal fiainak) küld. Ez utóbbinak felgyógyulása igen kétséges. Az utolsó Stafétának elindultakor igen roszszul volt, forró hideg lelte, mellyet az Orvosok rendelése ellen vett fördőből kapott.

Egy privátlevél Algírból Jul. 6-dikáról, ezt írja: „Midön a' Tsászárkastélyt a' mi derék Artilleriánk keményen szorongatná, az Örizet megizente a' Deynek, hogy többé nem hartzolhat; a' Dey azt felelte, úgy ő is többé nem adat enniék a' katonáknak. Ezek tehát újra hartzoltak, de tsak kevés ideig. Midön a' Vár rettenetes durranással a' levegőbe repülne, az Ostromlók egy pillantatig megállottak. Akkor fel ugrott Generalis Lahitte a' mejj-védre, és kiáltott: „Fiaim! miénk Algír! „Abban a' pörtzenetben borítva lettek a' Kastély omladéka Frantziákkal. — Egy szo-

bában, Cassaubában drága Shálokat, szőnyeget, fegyvereket 's a' t. találtak, és teméntelen sok Négyes-aranyokat (Quadruples) mellyeknek értékét 55 millióm Frankra teszik *) A' Hajós-Sereg társjai gazdagok és bővségesen rakottak fával, vassal, kenderrel. A' hajósműhelyben egy Fregátot, a' kikötőben egy Fregátot, egy Korvétet 6 kisebb hajókat és két gyújtókat lertünk. — Algírban mintegy 15—20 ezer 'Sidók laknak, kik győzedelmünknek felette örvendeznek. A' törökök hatalma alatt megvolt nekik tiltva a' lovaglás a' városban. Beszélik, hogy egy 'Sidó most midőn a' falukról jöne be a' városba egy öszvéren, az Algíri kapunál megállott, hogy leszálljon. De elébb még is, nekibátortván magát, az ör álló frantzia katonát megszóllította, hogy nem szabad volna e' néki Öszvéren ülve maradni. Az örkatona felelt: „Ki ördög bánt érte?“ Ezen új szabadságnak a' 'Sidók felette megörültek és kiáltozták: *Vive n't les Français!* (Éljenek a' Frantziák!).

Egy más privát levél ugyan onnan, így ír: „A' Capitulatióban tsupán a' Dey és a' lakosok foglaltatnak bé; az Örizetről benne említés nem tételik. **) A' török, Arabs, és Maurus katonáknak egy-

része az El-harats Vizének tulsó partjára hátravonta magát, Algírnak delkeletre. Ott táborba szállottak, és a' mint halljuk számosan vagynak. Még nem tudni, hogy vajjon nem akarják e' a' háborút tovább folytatni. Gener. Berthezene alatt más fél Osztály kirendeltetett ellenek. — Az ellenség a' Tsászár vár mejj-védjeinek külső oldalát pamutos 'sákokkal körül rakta, de a' mi nem akadályoztatta a' mi Artilleriánkat a' lövő helyeknek öszvelövöldözésében, és ágyúinknak öszverontásában. A' nevét ez a' vár, a' mint tudva van, V Károlytól vette; de a' mi katonáink kika' külső Historiát nem esmerik és egy Tsászaron kívül másról nem hallottak, a' várat közönségesen Napoleon-Várának hívják. — Egy levél, melly a' Jun. 29-diki ütközetben el esett Török tisztek közzül egynél találtatott, és tolmácsaink által frantziára lefordítottatott, tanubizonysága azon nehézségeknek, mellyekkel a' Deynek küszködni kellett hadikészületeiben. A' levelet egy Algíri Kiküldött írta, a' kire az Arabsoknak rekrutázása bízva volt, és levelében a' Deynek, azt írja néki, hogy az Arabsok tsupán aranyért akarnak szolgálót vállalni és azt kívánják, hogy magyar aranyakat, vagy Konstantinápolyi Mahmudikat vagy legalább Egyiptomi aranypénzeket adjanak nekik.“

Algírból. Marsal Gróf Bourmont levele Polignac Hertzeghez.

Cassaba Jul. 8-kán 1830.

„Hertzeg! Algír megvétele úgy látszik a' Fejedelemség minden részeinek meghódolását maga után vonja. Minél félelmeőbb vala a' török katonaság, hir-

mondatik: „Hasonló kedvezést és hasonló oltalmat ígér a' Fő Vezér a' Török sereg minden katonáinak. (M. H. 7 Szám.)

)C*

*) A' Journalok, mellyek e' levelet közlik, azt mondják itt, hogy a' Pénz egy Utisákban (Sacoche) találtatott. Erre a' Journal du Commerce ezt a' jegyzést teszi: „Ha innét eredt a' história az 55 milliómról, mellyről egy két nap oltanynit beszélnek, úgy arról jobb leszsz, mondjunk le. Ötven öt millióm, Négyes aranyokban legalább is 44,000 fontot nyomna. Iszonyú utisáknak kellene annak lenni!“

**) E' nem igaz. A' Capitulatióban, a' mint azt a' Moniteur küzlé, nyilván

vele lett öszvetőreltetése annál inkább felemelte az, a' frantzia tábor erejét az Afrikaiaknak szemében. A' török katonának magok adtak példát a' meghódolásban; mindegyik Kaszárnyájokban elég volt egy néhány katona kifegyverkeztefésekre; puskáikat és Yatagánjaikat (pallósait) a' legelső parantsolatra előhordták a' kimutatott helyre. Értésekre adatott, hogy a' házi atyák közzülök Algirban maradhatnak, de a' nőtelenek elvitetnek hajókon az általok választandó helyekre. Ezen határozás kevés benyomást látszott rajtuk tenni. Többnyire Kis-Asiai születésűek, annál fogva azt kívánták, hogy oda vitetessenek. A' Kaszárnyákban egyesített török katonáknak száma mintegy 2500-ra mégyen. Ezek mind nőtelenek, sokan közzülök öregek és a' szolgálatra alkalmatlanok; a' legerősebbek és legvitézesebbek a' háborúban estek. A' házas török katonák privátházakban laknak; számok aligha megy többre 1000-nél. A' rekrutaszedés három évek olta szinte lehetetlen vala a' Blokkade miatt; minél fogva a' katonaság ereje nagyon megtsökkent.

A' Dey tegnap meglátogatott Cassaubában; jelentette nekem, hogy Livornóban kíván meglepedni. Egy Fregát fogja oda vinni. Admirális Duperré rendeléseket téssen, hogy a' nemházas törökök tsaknem ugyanazon egy időben vele hajókra ültetthessenek. Elmeneteleket a' Maurusok és a' Sidók alig várhatják. A' jármot majdtsak akkor fogják örökre széljel töröttnek tartani, ha az megesik.

A' Titteryi Bei volt az első, ki a' had további folytatásának lehetetlenségét állallatta. Mindjárt más nap Algír megvétele után, ide jöve az ő alig 16 esztendős fija jelenteni nekem, hogy az ő Atyja kész meghódolni, és személy szerint kíván megjelenni; ha reá engedel-

met adok. Az ifjú Meghatalmazott olyan természetességgel tellyesíté követségét, melly a' régi időkre emlékeztetett. En megadtam néki a' szabad járást Atyja számára, ki is a' következő napon Algirban megjelent. Tartományja Igazgatójának meghagytam ötet, az alatt a' feltétel-alatt, hogy ugyanazon adót, mellyet ezelőtt a' Deynek fizetett, nekünk is fizesse meg. A' feltétel haládatossággal elfogadtatott. A' lakosok meggyőződve látszanak lenni felöle, hogy az Orani és Constantinei Bei nem sokára követni fogják a' Titteryi Bei példáját.

A' bizodalom már kezd helyre állani; sok börtök megnyitattak; a' piatzokra hordják a' portékákat. Az élelemre valónak árra nagyobb ugyan, mint rendszer időben, de ezen mulólagos drágaságnak a' piatz meggyűlése majd véget fogvetni. A' Politzia igazgatását d' Aubignose Urra bíztam, egy Frantziára; ki sok ideig lakott Keleten. Egy Biztosság, Fő-tisztartó Dennie Urnak Elölülésealatt, kineveztetett azon Módosításoknak kikeresésére, mellyeket az utóbbi történeteknek következésében az Igazgató formájában és módjában tenni szültséges. Vár Kommandánsnak Generalis Tholozé tétetett; az ő egyenes és erős Charactere, ötet e' fontos tisztségre fellette alkalmatossá téssi.

A' Közösülő Linea, mellynek kezdő pontja Sidi Ferruts vala, hasztlanná leve, és jövendőben a' tábor számaça való szállítványok egyenesen az Algiri Kikötőbe fognak útasíttatni. A' parantsolat már ki van adva, hogy a' hajókról még ki nem rakott Artilleriamateriale, vitetthessék vissza Frantzia Országba. Az Ostromló Párk tsak nem egészen megmarad. Itten temérdek mennyiségű Puska port és golyóhist találtunk, s több mint 2000 ágyút majd mind rézből. Ezen tárgyaknak betse, és a' nagy

sokaságú Vasé, és kiváltképpen a' Kintstárnak gazdagsága, mellyről a' Fő Fize-tőmester Inventariumot veszen fel, a' hadi költségek nagy részének fedezésére elégségesnek látszanak.

Minden frantzia foglyok, kik Algírban voltak, 5 dikben reggel, még minekelőtte a' Frantzia Seregek a' várost elfoglalnák, kiadattattak.

A' hévség néhány napoktól fogva rekkenő. A' Reaumur hévmérője több ízben 28 gradust mutatott (árnyékban). Jóllehet az Ostromlás csak hat napokig tartott, még is a' nagy szörgalomban, mellyel a' munkák üzetettek, sok fáradságot kelle a' katonáknak ki állani. A' vérhas igen elszaporodott, de a' betegek nem feküsznek benne, olly keményen, hogy miatta kéntelenek volnának Osztyaikat elhagyni. Hideglelősök alig vannak harmadfél százan a' táborban. A' hartztevőknek száma, Jun. 14-ke óta, 2500-al kevesedett meg; t. i. 400-an el-estek, 1900 Sebesek az Ispotályokba küldettek. Itt, mint Egyiptomban, a' sebhamar gyógyul.

Azoknak, kik a' Királyért és házáért véreket ontották, Atyjai többnyire szerentsébbek fognak lenni mint én. A' második fíjam, a' 24 diki ütközetben kemény sebet kapott. Midőn szerentsém volt Exczádat erről tudósítani, tellyes reménységem volt élete megmaradásához. Reménységemben megsalattattam. Megholt éppen most. A' tábor egy Vitéz katonát veszt el benne; én egy jeles fiút siratok. Kérem Exczádat, mondja meg a' Királynak, hogy én — noha ezen családi szerentséllenség illetett, mindazáltal az Ő bizodalma által reám tett szent kötelességeket nem kissebb erővel bé fogom tölteni.

Vagyon szerentsém 's at.

(Aláírás) Gróf Bourmont.

Pál Würtembergi Kir. Hertzeg Jul. 17-ikén elutazott Párisból Brüsselbe, leányának a' Nassaui Uralkodó Hertzegnének látogatására, ki Schevelingenbe (Hágához közel) a' tengeri fürdőknek használására mégyen.

Pápa Birtoka.

A' Római Diario Jul. 17-kéről jelenti, hogy Ő Szentsége — minekutánna az Ottomán birodalomban lakozó Katholikus hitű Örmény Nemzet, a' fő Katholikus Udvarok Képviselőinek közbenjárására, a' Schismatikus Patriárkától való függés alól tökéletesen kivétellett, és a' Fényes Portától megengedetett, hogy tulajdon Egyházi Főpásztora legyen, kinek felügyelése alatt a' Katholikus Ritus gyakoroltassék, — tekintvén a' Katholikus Örményeknek tántoríthatatlan hívségét és ragaszkodását a' Valláshoz, és ama híres és régi Fő Városnak nemességét, elvégezte, hogy Konstantinápolyban egy Örmény Ersekséget állítson, és annak minden jusokat 's hatalmakat, mellyek egy Primási Erseki széket illetnek, megadjon. Az új Primatialis Erseki-székbe legelső Ersekké, Ő Szentsége által Nurigian Antal Pap Úr, ki jeles tulajdonságai-
val minden hazafiai között ékeskedik, választatott és Jul. 11-kén Vasárnap pompás egyházi szertartással felszenteltetett.

Spanyol Ország.

Ő Fge a' Király Jul. 1 napján Mádridban nézője volt egy bika-viadalnak. — Salmon Ur a' Külső Minister felgyógyult, és tisztjét újonnan viszi. Az Igazgatószék egy Biztosságot nevezett ki a' Spanyol Országi külső Adósságok igaziz menységének számbavételére; a' Biztosság Elölülője Ymaz Úr; Director a' Finantz Ministeriumnál.

A' Mádridi Ujság jelenti, hogy azon hajós sereg, melly Cadixből Mart. 27-

dikén elvitorlázott, Havannába Máj. 27-kén szerentsésen megérkezett.

B r a s i l i a.

A' Nemzeti Gyűlés Máj. 3-dikán megnyitott. A' megnyitó Tsászári beszédben nevezetes egy hely az, hol a' Portugalliai Királynének viszeszaterése említettik a' következő szavakkal: „Meglett az én felséges Hitvesemnek ohajtott eljövele, kedves leányomnak a' Portugalliai Királynének társaságában, kinek ügyét En el nem hagyom és a' ki most az, én védelmem és gondom alatt vagyon. Ambár Nékem, mint Atyának és Tutornak, kötelességem ez ifjú Királyné ügyét védelmezni, mindazáltal a' mellett a' Gyűlésnek adott ígéretem mellett, hogy Brasiliának nyugalmát és Intereszzeit a' Portugalliai dolgok kedvéért kotzkára nem teszem, híven megmaradok.“ —

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára Jul. 10-dikén. A' Svéd Országi Korona Örökös, Oskar Kir. Hertzeg Jul. 3-ikán az Eurydice nevű Svéd Fregáttal Kronstadtba megérkezett, és másnap az Ischora nevű Gözhajóval eljött a' Fő városba. Ő Kir. Hertzegségét a' várbeli ágyuknak durrogásai között a' Hajós Seregnek Főtisztartója és a' Politziai Minister fogadták. Minekutánna a' Hertzeg Tauriai Palotába bészállott, a' Fő Polgári Kormányozó és a' Fő hadi Kormányozó udvarlására mentek.

A' Tsászár és a' Tsászárné Varósból a' f. H. 6 kán szerentsésen vissza érkeztek. 7-ikben, mint Ő Fgének a' Monarchának születése innepén, a' Ts. Palotában nagy udvarlás és ebéd volt; este a' Fő város ki volt világosítva. —

Az idő néhány napoktól fogva igen

hűvös és őszi kezd lenni. Sok házaknál fűtenek.

M a g y a r O r s z á g.

Jászón Julius 11-dikén tartott Méltóságos, és Fő Tisztelendő Richter Alojzius Úrnak, a' Premonstrati Férj-liliomi Sz. Rendében lévő szerzetes Kanonok' Prelátusának a' Jászovári Keresztelő Sz. János', Nagyvárad-hegyfoki Sz. István' és Leleszi Sz. Kereszt Egyházak' Apáturának és Prépostjának megáldatása, és fényes beiktatása. Előtte való nap megérkezett a' Rosnyói Püspök Méltóságos Scitovszky János Ur. Előhe nyargaltak számosan Jászónak, és a' két Metzenzöfnek lovas polgárai. A' Metzenzöfi Szász faj századoktól fogva, mintegyebb szokásait, úgy a' magyar viseletet is, híven megtartotta: nálók a' setét-kék dolmány hosszú, veres az öv, hosszú rókás a' mente, magas, prémes a' kutsma. Termetek szálas, izmos, férjfiás szép. Reggel jókor a' több Vármegyéből számosan ide sereglett egyházi és világi uraságok, Vármegyékre felosztva, egymás után megtették a' Mgos Prelatusnál, és Püspöknél üdvözléseket, és köszöntéseket. Ugyan azt tették a' Kassai Kir. Akademiának tagjai, háladatos tisztelettel megemlékezvén, melly szorgalmatossággal, egyenességgel, és böltsességgel viselte az új Praelátus annak az Akademiának kormányát. Voltak ott Tisztek a' Benzur' és Valmoden' Ezreideiből, 's minden más, e' környéken lévő Hivatalokból. Fő Ispányunk Ő Excellentiájának Hitvese is jelenlétével megtisztelte ezen ünneplést; magával elhozván igen szép reménységű unokáját; megtisztelte a' hivatalaiban és érdemeiben megöszült, de még most is eleven erejű vidám 's nyájas elméjű kedvű Királyi Tanácsos Szentimrey Gábor Ur. Megtisztelték nyugodalomba lépett

számos hadi Tisztek. A' szomszéd helységek' lakosai lobogó zászlók alatt 'béjtek, hogy Földes Urok iránt hiv tiszteleteket kinyilatkoztassák, egyszersmind hogy a' bütsúnak malasztjaiban (Szent Norbert napja lévén) részesüljenek. Kilentz órakor kezdődött az Isteni tisztelet, és megáldatás. Annak közében a' megáldó Püspök Ó Nagysága tartott ezen alkalmatossághoz illő Beszédet. Szóllott, mint szokott, ékesen, nyomosan, méltósága, és tekinté bölts szavainak erőt, hathatóságot adott. A' kertben egy hosszú, és deszkafedél alá vett élő leveles színben 500 személyre terített az asztal, külön a' városok' Tanátsainak, külön majd nem száz szegény ügyefogyotaknak. Sok vala a' Toast. Először is a' Mgos Prelatus Ó Tsászári Kir. Felségének, a' Korona Hertzegnek, Nádor Ispanyunknak az egész Fels. Austriai háznak áldást, boldogságot, virágzást kívánt. Szívből ömledező öröm kiáltással zengedezett az éljen! Kilentzfele öröm verseket osztogattak az ebéd alatt. Öröm azokat olvasni: mert öröm azokból látni, mint törekszenek vetélkedve ezen úri Rend Tagjai a' tiszta folyó Deákságra, Rendeltetések' egyik arányára. Bizonyosan kézi könyv nálók a' régi Classicus Író. Az a' magyar versezet, mellynek végén K. F. betűk állanak nagy hévvel, és még zajosan ömlik, de ha megállapodik az Író, hazánk jobb poetáink' sorába juthat. A' Ns. Benzur Ezredének 42 főből álló bandája szép harsogó musikát tett. — Estve a' gyönyörű épületnek folyosóit jó ízléssel rendelt ezernyi métsék világosították. Az a' nyájas vídamság, mellyet általjában észre lehetett venni, bizonyosága, hogy ezen különbféle rendű úri vendégeket nem a' szokás, hanem az új Prelatus, és azon úri Rend iránt való tisztelet, szívesség és jóakarát gyűjtötte olly számosan egybe.

Erdély Ország.

Károly fejérvár ról e' folyó Esztendő Julius 12-kén. Tegnap az az Pünköst után eső hatodik Vasárnapon Ns. Alsó Fejér Vármegyének Túr nevezetű helységében egy olly ritka egyházi Ünneplés ment végbe, melly mind a' történetre, mind fényére nézve a' legemlékezetesebbek közé tartozik. Ugyan is három esztendővel ez előtt, a' nevezett helység Lakosinak nagyobb és számosabb része elhagyván az Helvetiai Válast a' R. Katholika Anyaszentegyház kebelébe vissza tért, 's azolta az isteni Tiszteletet Catholicus Papp Kormánnya alatt a' helybeli egyesült Görögök Templomába, buzgón és álhatalatosan tartya; de egy különös K. Templomnak és Plébániának felállítása szükséges lévén előbbben is a' Templomnak építése munkába vételett, 's a' fennebb megnevezett nap vala az, mellyen a' Fundamentom-követ Erdélynek Nagy Méltóságú Püspöke Tusnádi Kováts Miklós Ur Ó Excellentiája fényes egyházi Szertartással letette. Az Ünnepe díszesítésére ezen Ns. Vármegye buzgó és fáradhatatlan munkásságú Fő Ispánya Méltóságos Sepsi Zoltáni Czirjék Dénes Ur, mint a' ki az épület előmozdítását ritka gondossággal munkállya, megtétettvén minden előkészületeket, a' Fő Lelki Pásztor Számos Papi Méltóságok késéretével Vasárnap jó reggel kiindult innen Fejérvárról; a' Türi határ szélén a' fent tisztelt Fő Ispány Ur és más Vármegye Tiszt Urai által illendően elfogadtatott: 's a' Falu végéig kísértetett, hol Ó Excellentiáját a' Türi Közönség a' vidékből oda sereglett népség, a' Balasfalvi Nemes Káptalannak és Clérusnak Fő Tisztelendő Tagjai Processioval várták és az új Templomnak helyére vezették; a' holis az isteni szolgálat buzgó Enekek

zengedezése és mozsarak durrogási közölt tartatott. Ő Excellentiája a' Püspök legelőbb is a' Szeglet-könek Szen-teléséhez kezdett, Méltóságos, és Fő Tisztelendő Választott Dulciniai Püspök H e n e Ferentz, és a' Szebeni Árvák Házának Igazgatója Apatur Knechtel Ádám Urak Infulában, Fő Tdő Tamási Jó'sef Kánonok mint Esperest, 's még más mint két Szertartáson lévő Pap Urak tették Ő Excellentiája mellett a' rendes szolgálatot; a' Sanctuarium helyén egy szép Tábori Sátorban volt az Oltár felkészítve, az egész Templom helye zöld ágakkal kijelelve, ennek közepében egy asztalon a' Fundamentom-kő, melly-be Ő Excellentiája a' szokott Könyör-gések után egy értz Táblát véset emlék írással 's egy más bővebb emlék írást és a' folyó Pénzek példányait behelyeztetni méltóztatott; az emlékirásba a' meg-térésnek története 's a' Templom építé-sét elősegítő Fő Jótévőknek betses nevei vannak feljegyezve, kik között tündök-lenek a' Fő Méltóságú Cárinalis Her-tzeg és Magyar Ország Primássa Rudnai Sándor Ur Ő Eminentziája. Nagy Méltóságú Fogarasi Görög Katholikus Püspök Bab János Ur Ő Excellentiája Pé-tsi Püspök Négyesi L. B. Szepessy Ignázt Ur Ő Excja, 's a' mostani Erdélyi Megyés Püspök Ő Excja, ki nemcsak jeles pénzbeli segedelemmel, hanem ma-tériálékkal is segíti az építést, sőt Atyai gondosságát ezen Templom' 's Parochia felállítására különösen fordítja. Azután a' Kő letétel esett meg, és a' nagy Mise kezdődött, melly alatt Ő Excellentiája számos híveknek Szt Communiot osztogatott, mise után pedig 39 et megbér-mált. Következett a' Praedikátzio, mel-

lyet tartott Tudós és nagyon Tisztelendő Theologiae Doctor és Professor Fogarasy Mihály Ur, ki is velösen és tsinonon elő adta elebb a' Templomok eredetét és történetes folyamatját, 's azt a' szoros egybe köttetést mellyben van a' Templom a' Religióval, azután lejövén az épülő Templomra, figyelmét hallgatóinak azon Lelki Templomra fordította, mellyet Jézus az Isten Ember fundált, 's a' fundamentom ásásból és bérakásból, a' falakból és boltozatból, az ahlakokból és ajtóból, 's utollyára a' fedéltől, mint annyi külső képeiből a' Krisztus Sztegyházának tulajdonságát és mivoltát úgy fejtegette, hogy egyszersmind azon helytelen véleményeket, mellyeket mások ebben a' tárgyban elterjeszteni igyekeznek alaposon megtzáfolná, végezetre még három pontot említett t. i. a' lelki Templomot, melly tizen nyoltz Századok olta fenn áll, a' Türiek megtérését, melly három esztendő előtt történt, 's a' Templom építését, melly Felseges Apostoli Királyunk Első Ferentz olta alatta, a' Lelki fő Pásztoroknak buzgó adakozások által, 's a' világi Kormányt tartó Férjfiak fáradhatatlan munkásságával Isten után végre hajtatik. Volt az egész Czeremonia alatt a' szemnek mit nézzen a' külső fényen, de volt még több a' szívnek, mit érezzen, azon belső eleven buzgóságon, melly a' jelen valók képein annyira ki tűnt, hogy sokan öröm könnyeket hullatnának. Az ünneplés végével Ő Excellentiája Kegyelmes Püspökünk, egy díszesen felkészült Színben számos Uri Személyeket gazdagon megvendégt. A' Védők, és Jótévők hosszas Eltekért szokás szerént a' köszöntések megtétettek. —

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)